

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

Michał Serzycki

Warszawa, dnia 30 maja 2008 r.

DOLiS/DEC- 337/08

dot. DOLiS-440-54/08

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 22, art. 23 ust. 1 pkt 2 i 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku Pana A, o nakazanie usunięcia jego danych osobowych ze zbioru danych osobowych, którego administratorem jest Zarząd Transportu Miejskiego

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynął wniosek Pana A, zwanego dalej też Skarżącym, nakazanie usunięcia jego danych osobowych ze zbioru danych osobowych, którego administratorem jest Zarząd Transportu Miejskiego, **zwany dalej ZTM**. Skarżący wskazał, że otrzymał z ZTM wezwanie do uiszczenia opłaty za przejazd tramwajem bez ważnego biletu. W ocenie Skarżącego pozyskanie przez ZTM jego danych osobowych – przez kontrolera w wyniku potwierdzenia danych przez funkcjonariusza Policji – nastąpiło z naruszeniem prawa, gdyż w dniu wskazanym w wezwaniu Skarżący nie korzystał ze środków transportu miejskiego. Pan A wskazał, że na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), zwanej dalej także ustawą, zwrócił się do ZTM z wnioskiem o usunięcie jego danych, zebranych – jego zdaniem – z naruszeniem ustawy, jednak ZTM nie dopełnił wskazanego obowiązku. Wobec powyższego

Skarżący wniósł o nakazanie usunięcia jego danych osobowych ze zbioru danych osobowych, którego administratorem jest ZTM.

Na podstawie materiału dowodowego zebranego w toku postępowania administracyjnego przeprowadzonego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor ustalił następujący stan faktyczny:

1. Zarząd Transportu Miejskiego jest jednostką organizacyjną Miasta utworzoną na podstawie art. 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) w celu realizacji zadań z zakresu lokalnego transportu zbiorowego. Do zadań statutowych ZTM należy m.in. kontrola uprawnień pasażerów do korzystania z usług lokalnego transportu zbiorowego, w tym kontrola biletów.
2. W dniu 24 października 2007 r. zostało skierowane do Skarżącego wezwanie do zapłaty nr U 494 za brak ważnego dokumentu przewozu. Z uwagi na okoliczność, że pasażer nie posiadał żadnego dokumentu tożsamości, w celu ustalenia danych osobowych kontroler zwrócił się o pomoc do funkcjonariusza Policji o nr służbowym 906702.
3. Dane osobowe Skarżącego zostały umieszczone w zbiorze Gapa, zawierającym dane osobowe pasażerów korzystających z przejazdów środkami lokalnego transportu zbiorowego w m.st. Warszawie bez ważnego dokumentu przewozowego. Zbiór ten, zgłoszony do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych, został zarejestrowany pod nr 061840.
4. W wyjaśnieniach złożonych przez ZTM w niniejszej sprawie wskazano, że nie można usunąć danych osobowych Skarżącego ze zbioru Gapa do czasu zakończenia trybu windykacji należności wynikającej z nałożonego na pasażera wezwania do zapłaty lub udowodnienia przez Skarżącego, że to nie on był osobą kontrolowaną. Podano, że po uregulowaniu należności przez pasażera wystąpią podstawy do usunięcia przedmiotowych danych. Podkreślono, że ZTM nie może kwestionować poprawności wykonywania czynności przez Policję, dlatego ustalenie danych osobowych przez funkcjonariusza Policji uznano za wystarczające do egzekwowania należności za przejazd bez ważnego dokumentu przewozu.

Mając na uwadze powyższe Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Ustawa o ochronie danych osobowych określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane osobowe są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych (art. 2 ust. 1 ustawy). Przez przetwarzanie danych osobowych zgodnie z art. 7 pkt 2 ustawy rozumie się jakiegokolwiek operacje wykonywane na tych danych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych. Dopuszczalność przetwarzania danych osobowych jest uwarunkowana zaistnieniem co najmniej jednej z przesłanek określonych w art. 23 ust. 1 ustawy, które co do zasady są równoprawne. Zgodnie z tym przepisem obok

i niezależnie od zgody osoby, której dane dotyczą (pkt 1), przetwarzanie danych osobowych jest możliwe m.in. wtedy, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2) oraz gdy jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). W myśl art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy za prawnie usprawiedliwiony cel uważa się w szczególności dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Zatem zgoda osoby, której dane dotyczą, nie tylko nie jest jedyną i wyłączną okolicznością czyniącą proces przetwarzania tych danych legalnym, ale również ustawa o ochronie danych osobowych nie daje żadnych podstaw ku temu, by traktować ją w sposób uprzywilejowany, jako przesłankę główną, podstawową (tak również J. Barta, P. Fajgielski, R. Markiewicz, „Ochrona danych osobowych. Komentarz”, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Kraków 2007, s. 433).

Przetwarzanie danych osobowych pasażerów w związku z kontrolą biletową reguluje przepis art. 33a ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz. U. z 2000 r. Nr 50, poz. 601 ze zm.), który stanowi, że przewoźnik lub osoba przez niego upoważniona, legitymując się identyfikatorem umieszczonym w widocznym miejscu, może dokonywać kontroli dokumentów przewozu osób lub bagażu (ust. 1). W razie stwierdzenia braku odpowiedniego dokumentu przewozu przewoźnik lub osoba przez niego upoważniona pobierają właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawiają wezwanie do zapłaty (ust. 3). Zgodnie z ust. 4 powołanego przepisu przewoźnik lub osoba przez niego upoważniona ma prawo w razie odmowy zapłacenia należności – żądać okazania dokumentu umożliwiającego stwierdzenie tożsamości podróżnego (pkt 1), a w razie odmowy zapłacenia należności i niemożności ustalenia tożsamości podróżnego – zwrócić się do funkcjonariusza Policji i innych organów porządkowych, które mają, zgodnie z przepisami prawa, uprawnienia do ustalania tożsamości osób, o podjęcie czynności zmierzających do ustalenia tożsamości podróżnego (pkt 2).

Kwestię legalności żądania przez funkcjonariusza Policji udostępnienia przez osobę legitymowaną danych osobowych regulują przepisy ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.) oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 r. w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów (Dz. U. Nr 141, poz. 1186). Stosownie do art. 14 ust. 1 ustawy o Policji w granicach zadań (których katalog zawiera art. 1 ust. 2 tej ustawy) Policja w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń wykonuje czynności: operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze i administracyjno-porządkowe. W myśl art. 15 ust. 1 tej ustawy przy wykonywaniu wskazanych czynności Policja ma prawo m.in. legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości. Sposoby ustalania tożsamości osoby legitymowanej zostały określone w § 4 ww. rozporządzenia, który stanowi, że policjant ustala tożsamość osoby legitymowanej na podstawie: 1) dowodu osobistego, 2) paszportu, 3) zagranicznego dokumentu tożsamości, 4) innego niebudzącego wątpliwości dokumentu zaopatrzonego w fotografię

i oznaczonego numerem lub serią, 5) oświadczenia innej osoby, której tożsamość została ustalona na podstawie dokumentów, o których mowa w pkt 1-4.

Z powołanych przepisów wynika zatem, że ZTM jako przewoźnik był uprawniony do pozyskania danych osobowych Skarżącego jako osoby, która podróżowała środkiem komunikacji publicznej bez ważnego biletu, także danych weryfikowanych za pośrednictwem funkcjonariusza Policji. Jednocześnie wobec tego, że Skarżący nie uiścił stosownej opłaty z tego tytułu, ZTM ma prawo prowadzić działania windykacyjne i przetwarzać pozyskane w powyższy sposób dane w celu uzyskania zapłaty. Przedmiotowe działania ZTM w ocenie Generalnego Inspektora znajdują uzasadnienie w przepisach ustawy o ochronie danych osobowych (art. 23 ust. 1 pkt 2 oraz art. 23 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 23 ust. 4 pkt 2). W świetle powyższego brak jest podstaw do nakazania ZTM usunięcia danych osobowych Skarżącego.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych i art. 129 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).